

LA CABANA DE JOC

Projecte d'educació respectuosa

Per a infants de 2-6 anys,

Situat a Tor, Baix Empordà

*“Els vostres fills no són els vostres fills.
Són els fills i les filles del deler de la vida per ella mateixa.
Vénen a través de vosaltres, però no de vosaltres.
Els poden donar el vostre amor, però no els vostres pensaments.
Car ells tenen els seus propis pensaments.
Vosaltres podeu formar els seus cossos, però no les seves ànimes.
Car les seves ànimes viuen en la casa del demà
i vosaltres no les podeu visitar ni tan sols en els vostres somnis.
Podeu lluitar per ser com ells, però mai no proveu de fer-los a ells semblants a vosaltres.
Car la vida no torna mai endarrere ni pot deturar-se en l'ahir.
Vosaltres sou els arcs amb els quals els infants són llençats com sagetes vivents.
L'Arquer, veu el fitó sobre el camí de l'infinit, i us doblega amb la seva força perquè les seves sagetes vagin
ràpides i lluny.
Deixeu-vos encorbar joiosament per la mà de l'Arquer.
Perquè Ell estima tant l'arc estable com la sageta que vola.”*

Khalil Gibran

*“Tot el que fem per a l'infant no ho fem per al moment present,
si no per a tota la vida”*

*“Permetre que creixi el sentit natural d'admiració i curiositat que l'infant té,
fa que es transformi en interès i entusiasme per a tota la vida
i forma el nucli per a qualsevol recerca del coneixement posterior”*

Rudolf Steiner

*“No hi ha dubte de que el veritable art en el tracte amb els nens petits consisteix en donar-hi en el moment
adequat y de la forma adequada tant seguretat y contacte corporal com independència i llibertat de
moviment.”*

Rebecca Wild

Ara mateix, si ens comencem a interessar per l'*Educació Alternativa* tenim molt per on triar. Quina alegria! I en realitat no importa que triem, tots els sistemes pedagògics alternatius tenen la mateixa base: el profund respecte per els infants i els seus processos evolutius. Per això mateix, en comptes d'educació alternativa, ens agrada més parlar d'*Educació Respectuosa amb l'infant* (en tots els sentits).

Molts sistemes pedagògics respectuosos neixen a principis del segle XX, i concretament tres grans pilars de l'educació respectuosa: l'*Educació Lliure*, la *Pedagogia Waldorf*, i els *Principis Educatius d'Emmi Pikler*. Aquestes tres línies pedagògiques també són els pilars del nostre projecte, **La Cabana de Joc**:

- Per il·lustrar l'**Educació Lliure** tenim l'exemple de dos grans escoles:
  - *Summerhill School*, fundada en 1921 per A.S.Neil en Suffolk, Anglaterra
  - *Escuela "El Pesta"* (Centro experimental Pestalozzi), fundada en 1977 per Rebecca i Maurici Wild, a Equador.
- La **Pedagogia Waldorf** va ser creada per Rudolf Steiner, filòsof i pedagog (1861-1925) que va fundar la primera escola Waldorf en 1919 a Stuttgart, Alemanya.
- Els **Principis Educatius d'Emmi Pikler** (1902-1984), qui va dirigir un orfanat a Budapest a partir de 1946, i fundar l'institut Pikler a Berlín en 1970.

Si ens endinsem una mica en aquestes tres grans línies de l'educació respectuosa podem veure que els seus conceptes bàsics són els mateixos. I sobre aquestes idees comunes construïm el nostre projecte educatiu.

- La importància del joc autònom i lliure (no dirigit)
- El profund respecte pels processos evolutius individuals de cada infant (no ajudar, no forçar el seu aprenentatge, no imposar)
- L'acompanyament a treves de l'amor i del respecte i el 100% d'atenció. Viure el present.
- La llibertat de poder participar o no en les activitats proposades per l'educadora
- Confiança en la capacitat innata dels infants per guiar els seus aprenentatges
- Obertura al desenvolupament i auto-creixement de l'educadora
- La feina dels infants és jugar. Jugant aprenen.

Més a més d'aquestes idees bàsiques, cada línia pedagògica ha desenvolupat més a fons un determinat aspecte:

De l'*Educació Lliure* hem après a **cuidar com parlar als nens**, hem après eines per **posar límits** i per **la resolució de conflictes** amb amor i respecte.

De la *Pedagogia Waldorf* aprofitem el coneixement dels **ritmes naturals diaris, setmanals i anuals**, així com **l'importància del contacte amb la natura** i les **joguines de materials naturals**.

I de Emmi Pickler ens emportem la **cura especial pels petits detalls** i al que aquesta cura ens porta: viure en el moment.

COM PARLAR ALS INFANTS

Cuidem molt la forma de parlar als infants. Això a vegades significa una completa reeducació de part dels educadors i pares, perquè són formes de parlar que tenim molt endins, molt automatitzades, perquè amb nosaltres també van parlar d'aquesta manera quan érem petits. I no cuidem només les paraules, però també la postura, el to de veu, la mirada, el contacte... Perquè els infants encara perceben el món amb tots els sentits oberts, i parlar no són només paraules...

Dins de l'espai de *La Cabana de Joc*, els adults no parlen entre ells, ni al mòbil, i menys fort o a distància. Si hi ha alguna cosa important per dir, ho fem apropet i parlant fluixet. Perquè aquest

espai és dels infants, no interrompim el seu joc amb les nostres paraules. Així també evitem un costum molt arrelat que és parlar d'un infant endavant d'ell com si ell no hi fos: "Si, avui ha plorat molt, no sé pas que li passa, deu estar trist", o "Aquest nen està molt blanc"... Els fa sentir com si no hi fossin, i volem que se sentin presents i participants de tot el que passa al seu voltant.

- Quan necessitem parlar amb algun infant, ens baixem a la seva alçada, i li parlem de forma tranquil·la i afectuosa, amb una mirada comprensiva i plena d'amor.
- La forma de donar una indicació, no és mai com un ordre.
- És molt important dir-los sempre la veritat, i no intentar evitar el conflicte amb una excusa "Ja anirem" "D'aquí a uns minuts" "Val, espera un moment".
- Cuidem i reforcem l'autonomia de l'infant. Al típic "M'ajudes!!!!!" de l'infant, en general, contestem "Tu pots fer-ho" i com recolzament "Jo estic aquí".
- Per demanar que pari un joc perquè és l'hora de recollir/marxar/dinar ho fem respectant el seu joc al màxim.
- Sota cap pretext utilitzem les paraules "Molt malament!" o "No es fa això!" "Ets dolent!" ... Suavitzem les nostres paraules i tenim cura per què no se sentin culpables. "Aquí no fem això" "Aquí no piquem". Però tampoc diguem "Molt bé!". Perquè aquest "molt bé", creiem que pot crear una certa dependència de l'opinió de l'adult. Volem que l'infant jugui per l'alegria de jugar, i aprengui per l'alegria d'aprendre, i no per agradar a l'adult.
- Quan un infant cau, o trenca alguna cosa, tampoc li diguem "No passa res", perquè seria treure importància al fet. Ens fiquem al seu costat, li posem la mà en l'esquena i podem dir "Has caigut. Et fa mal." I ens quedem al seu costat fins que ja no plori. Després, li podem oferir una solució: "Ho netegem i fiquem una tiriteta?" o, en el segon cas "S'ha trencat. Ara ho recollim". Posem el que ha passat en paraules i trobem una solució junts.

Els límits

Que el nen tingui plena llibertat en el seu joc i en les activitats que tria no significa que no hi hagi límits. Creiem que la llibertat és molt important, però igualment creiem en la importància dels límits. Els límits donen seguretat a l'infant, i és l'educadora l'encarregada de donar-li aquesta seguretat.

Per límits entenem algunes normes de convivència amb els altres infants i l'educadora, de l'espai i del material.

- Per límits de convivència entenem el respecte pels companys i l'educadora. És el límit més important de tots: no ens podem fer mal. Hem de respectar el joc de l'altre i el temps que necessita "No ens fem mal", "No m'agrada que em piquis", "Ara no em va bé jugar aquest joc, estic fent això" "A la Laia no li agrada això, ho has de saber respectar"...
- Un límit de l'espai pot ser que dins de la cabana de fusta no cridem. "Jana, no cridem aquí. Si vols cridar, pots anar fora. Vols que t'acompanyi?". O que els materials de dins no es porten a fora, i els de fora no entren a la cabana. O que amb terra es juga fora, no dins.
- Els límits dels materials són bàsicament que els materials es cuiden "Cuidem el material, no el trenquem" i que alguns materials serveixen per una cosa determinada "Els colors són per pintar en el paper. No pintem la taula o el terra".

Saber posar límits és molt important per poder sentir-nos a gust i a la vegada és difícil. Donem molta importància a què cada infant aprengui a posar els seus propis límits, que aprengui a dir quan hi ha algun joc o alguna cosa que no li agrada. També és una tasca important per l'educadora, saber dir quan alguna cosa no li va bé. L'educadora també és una persona que s'ha de respectar, no és una màquina de jugar o de fer feina. Tots tenim el nostre espai, i el dret a dir "no". Per poder cuidar els altres primer hem de saber cuidar a nosaltres mateixos.

La resolució de conflictes

Creiem que l'acompanyament del conflicte és molt important. És un acompanyament des de l'amor i el respecte, un reforç per tots els implicats en el conflicte. Vol dir que, parlant de la típica situació que un infant ha tret una joguina a un altre i aquest segon està plorant, reforcem els dos infants, el que plora, i el que li ha tret la joguina. I els donem eines per què puguin solucionar els seus conflictes sols, trobant una solució comuna.

L'educadora es mou en una doble acció d'impedir i acollir, de crear una relació afectiva, imprescindible per ajudar al nen, al temps de mostrar uns límits fermes.

EL CONTACTE AMB LA MARE TERRA

És fonamental pel desenvolupament i la salut humana. Si mirem dins nostre sabem, sentim, que necessitem del contacte amb la Natura com l'aigua per viure. Els pobles originaris ho saben i no entenen com podem viure en les ciutats, apilonats com sardines en una llauna. Rudolf Steiner també remarca que el contacte amb la natura i els materials naturals són de vital importància pel desenvolupament infantil. I cada cop hi ha més estudis, fins i tot científics, que proven la importància vital del contacte amb la Natura. Hi ha estudis que proven que al·lèrgies, obesitat, hiperactivitat i altres malalties infantils modernes provenen d'aquesta mancança. També sabem que existeixen teràpies per nens autistes o amb deficiències amb animals com cavalls, dofins, etc.

El contacte amb la Mare Terra és el contacte amb nosaltres mateixos, amb el nostre interior, les nostres arrels. Proporciona als infants i a tots els essers humans harmonia, tranquil·litat, pau interior. Amb la natura sentim el sentit de la vida, encara que no l'entendem. Desperta la curiositat en els infants i dota la vida de sentit. Poden aprendre tantes coses amb les plantes, els animals, els cicles naturals, la terra,...

Quina sort que tenim que La Cabana de Joc és en un medi natural, i tenim a la nostra disposició tota aquesta meravella!

Material natural

Dins de la cabana de fusta tenim material com petxines, talls de fusta, pedres, bellotes, pals, castanyes, ... En l'exterior també es pot trobar tota la mena de material per jugar.

Espai exterior

Tenim arbres per enfil·lar-se i abraçar, terra, fulles, pedres i pals per jugar-hi, bitxos per conèixer, infinites possibilitats de jugar i aprendre.

L'hort

Aquesta és una oportunitat meravellosa d'aprendre, de divertir-se, de fer quelcom amb sentit, una activitat que es pot observar els seus fruits al llarg del temps. L'hort el farem junts, l'educadora, els infants i els pares si volen ajudar en hores fora de l'horari de La Cabana de Joc. És una activitat que només es fa en presència d'un adult.

Els voltants

Tenim la sort que el nostre terreny està voltat d'animals com cavalls, burros, una porca, gallines, ponies... Fem sortides regulars per anar a veure els animals, per veure com viuen i mengen, i tocar als que es pot tocar, sempre amb respecte. També sortim per fer reconeixement de plantes silvestres, per saber els seus noms, apreciar les seves flors, saber quines es poden menjar i quines són tòxiques...

RITME I RITUALS

Una certa rutina, un ordre bàsic en l'esdevenir temporal dona seguretat als infants per poder entregar-se espontàniament al que sorgeixi. No obstant això, aquest ordre fonamental no és exacte com un rellotge, sinó d'un ritme vivent dins d'un organisme viu global, comparable al ritme del cor i de la respiració. Els diferents "rituals", com és cantar una cançó abans de començar a menjar en el ritme diari, fer el mateix tipus d'activitat cada dia de la setmana en el ritme setmanal o la celebració de les festes en el ritme anual, són marcs que ofereixen seguretat a l'infant.

El ritme diari

Dins de l'ordre bàsic i constant és important crear un ritme equilibrat entre el gaudiment dels diferents espais de La Cabana de Joc - dins de la cabana de fusta o a l'aire lliure -, però com es desenvolupa aquest ritme sempre depèn de les necessitats dels infants, del temps que fa i de la proposta diària.

D'aquesta manera, en l'horari de 09:00 a 14:00, l'ordre dels esdeveniments, en principi, és el següent:

09:00 a 10:00 arribada dels nens i nenes (dins de la cabana) i joc lliure
10:00 rotllana
10:30 esmorzar
10:45 a 12:15 proposta diària i joc lliure
12:15 recollir
12:30 caixa de cançons
13:00 rentar mans, dinar i rentar dents
13:45 conte de tancament
14:00 fins demà!

El ritme setmanal

Els infants encara no tenen noció dels dies de la setmana. Perquè puguin orientar-se, cada dia de la setmana es fa un determinat tipus d'activitat. Així mateix, la setmana s'estructura d'aquesta manera:

Dilluns (proposta musica: instruments musicals, cantar i ballar o alguna altra activitat motriu)
Dimarts (proposta moldejar: amb fang, cera, pasta de sal o fer pa)
Dimecres (proposta mare Terra: treballar l'hort, petites excursions a llocs màgics, a visitar els animals de la granja i/o a reconèixer plantes silvestres ...)
Dijous (proposta plàstica: pintar amb diferents materials, retallar, enganxar)
Divendres (proposta experiments: amb sorra, farina, aigua, llegums i recipients, cuinar...)

Igualment, la nostra forma de funcionar, a partir de l'activitat espontània i del diàleg amb el grup, no és compatible amb unes programacions prefixades estàtiques.

El ritme anual

Les festes anuals confereixen a l'any una ordenació temporal i és sorprenent observar la profunditat amb la qual els infants interioritzen aquests grans rituals anuals i amb quina intensitat esperen una determinada festivitat anual, encara que no s'hagi parlat d'ella en tot l'any.

A més de les festes tradicional més importants – castanyada, nadal, reis, carnestoltes, sant Jordi, setmana santa i sant Joan – també celebrem les festes del canvi d'estacions – solsticis - perquè creiem en la importància de viure (i ser-hi conscients) en harmonia amb els ritmes de la natura. Com representació de la convivència conscient amb les estacions de l'any tenim la nostra taula de les estacions, sempre present i canviant amb cada estació. En torn de cada estació i cada festivitat hi ha contes, jocs i manualitats per poder viure i experimentar cada esdeveniment amb tots els sentits.

Per més informació, contacteu amb nosaltres i estarem encantats de respondre els vostres dubtes!

Associació CREA (*Crear – Riure – Educar – Aprendre*)

Elena: 600 302 184 Peggy: 699 324 600 Mira: 649 660 886

Email: elenagari@yahoo.com